

PATVIRTINTA
Akademinės tarybos
2008 m.
protokolu Nr.2

VILNIAUS VERSLO TEISĖS AKADEMIJA
TEISĖS KATEDRA

CIVILINĖS TEISĖS IR CIVILINIO PROCESO TEISĖS BAIGIAMOJO EGZAMINO
PROGRAMA

ĮVADAS

Ši programa skirta Vilniaus verslo teisės akademijos studentams, laikantiems civilinės teisės ir civilinio proceso teisės baigiamąjį egzaminą. Šios teisės šakos yra ypač svarbios būsimiesiems teisininkams, kurie dirbs verslo srityje.

Programa parengta remiantis Lietuvos Respublikos Civilinės teisės ir Civilinio proceso teisės studijų programomis. Studentai, laikantys Civilinės teisės ir Civilinio proceso teisės baigiamąjį egzaminą turi suvokti civilinės teisės ir civilinio proceso teisės vietą Lietuvos teisės sistemoje, civilinės teisės reglamentuojamų santykių rūšis, reguliavimo metodus ir principus; taip pat privatinės ir viešosios teisės sąveiką reglamentuojant turtinius santykius. Susipažinęs su civilinės teisės programa, studentas turi sugebėti skirti civilinės teisės reglamentuojamus santykius nuo kitų teisės šakų reglamentuojamų santykių; tinkamai parinkti teisės normas, kurios taikomos konkrečioms turtiniams ar asmeniniams neturtiniams santykiams, sugebėti jas aiškinti, remiantis teisės doktrina ir teismų praktika.

Baigiamasis civilinės teisės ir civilinio proceso egzaminas laikomas raštu ir žodžiu, pagal Vilniaus verslo teisės akademijos patvirtintą Baigiamųjų egzaminų organizavimo ir laikymo tvarką.

I DALIS

I SKYRIUS. BENDROSIOS CIVILINĖS TEISĖS NUOSTATOS

TEISĖS ŠAKA

1 tema. Lietuvos Respublikos civilinė teisė - teisės šaka

Civilinės teisės samprata. Objektyvioji ir subjektyvioji civilinė teisė. Viešoji ir privatinė teisė. Privatinė ir civilinė teisė. Civilinės teisės paskirtis, tikslai, funkcijos, reglamentavimo dalykas ir taikymo sritis. Civilinės teisės subjektų autonomiškumas. Ekonominė apyvarta ir civilinė teisė. Viešosios ir privatinės teisės sąveika. Civilinės teisės reglamentuojamų santykių bendra charakteristika ir jų rūšys: turtiniai santykiai, asmeniniai santykiai, susiję su turtiniais santykiais, kiti asmeniniai santykiai. Interesai ir subjektinės civilinės teisės. Subjektinių civilinių teisų rūšys. Civilinės teisės atribojimas nuo kitų teisės šakų.

2 tema. Civilinės teisės reglamentavimo metodas ir principai

Civilinio teisinio reglamentavimo metodo samprata. Civilinio teisinio reglamentavimo metodo pagrindiniai požymiai. Civilinės teisės metodo ir viešosios teisės metodo pagrindiniai skirtumai. Civilinės teisės principų sąvoka ir rūšys. Civilinės teisės principų funkcijos. Konstituciniai civilinės teisės principai. Civilinio teisinio reglamentavimo principai. Civilinių teisų įgyvendinimo ir civilinių pareigų atlikimo principai. Civilinės teisės normų aiškinimo principai.

3 tema. Civilinis teisinis santykis

Civilinio teisinio santykio samprata. Civilinio teisinio santykio elementai. Civilinė subjektinė teisė ir pareiga. Civilinių teisinių santykių atsiradimas, pasikeitimas ir pasibaigimas. Pagrindinės civilinių teisinių santykių rūšys.

4 tema. Lietuvos Respublikos civilinės teisės šaltiniai

Teisės šaltinio samprata ir rūšys. Lietuvos Respublikos Konstitucija ir civiliniai įstatymai. Civilinės teisės svarbiausieji šaltiniai. Civilinių įstatymų rūšys. Civilinio kodekso vieta civilinės teisės šaltinių sistemoje. Vyriausybės ir kitų valstybės institucijų norminiai aktai. Tarptautinės sutartys ir konvencijos. Kitų valstybių civilinių įstatymų taikymo sąlygos ir tvarka Lietuvoje. Europos Sąjungos teisės aktai. Papročių ir moralės normų taikymas. Teisės mokslo ir teismų praktikos reikšmė. Civilinių įstatymų sisteminimas. Civilinių įstatymų skelbimas. Spragos civiliniuose įstatymuose ir jų užpildymo būdai.

5 tema. Civilinės teisės sistema

Civilinės teisės sistemos ir civilinių įstatymų sistemos samprata. Civilinės teisės normos, institutai, pošakės. Lietuvos civilinės teisės istorinės raidos etapai ir jų apžvalga. 1918-1940 metų Lietuvos civilinė teisė. 1940-1990 metų Lietuvos civilinė teisė. Lietuvos civilinės teisės plėtra po 1990 metų.

6 tema. Civilinių teisių objektai

Civilinių teisių objektai ir civilinės apyvartos objektai. Daiktų kaip civilinių teisių objektų samprata. Daikto ir turto terminų reikšmė civiliniuose įstatymuose. Daiktų kaip civilinių teisių objektų identifikavimas. Daiktų apskaita ir registrai. Daiktų rūšys. Suvartojami ir nesuvartojami apibrėžti individualiais ir rūšiniais požymiais, dalomi ir nedalomi, kilnojamieji ir nekilnojamieji, ribotos ir neribotos apyvartos. Pagrindinis daiktas ir jo priklausinys. Daikto vaisiai ir pajamos. Asmeninių neturtinių vertybių ir teisių kaip civilinių teisių objektų ypatumai. Asmeninių neturtinių teisių perdavimo kitiems asmenims apribojimai.

7 tema. Atstovavimas

Atstovavimo sąvoka. Atstovavimo paskirtis. Atstovavimo atribojimas nuo panašių teisinių reiškinių. Atstovavimo rūšys. Atstovavimo ir įgalinimo atsiradimo pagrindai. Įgaliojimo sąvoka ir rūšys. Įgaliojimo forma, jo esminės sąlygos. Įgaliojimo pasibaigimas. Perįgaliojimas. Sandorių sudarytų kito asmens vardu, neturint įgaliojimo arba juos viršijant, negaliojimas. Atstovavimo teisinio santykio šalių teisės ir pareigos, atsakomybė. Civilinių teisinių santykių, sukuriamų atstovo sandoriais, ypatumai. Atskirų atstovavimo rūšių apžvalga.

8 tema. Terminai

Termino sąvoka ir teisinė reikšmė. Terminų klasifikavimo kriterijai ir jų rūšys. Įgyjamieji ir naikinamieji terminai, teisių įgyvendinimo terminai. Termino praleidimas. Praleisto termino atstatymo pagrindai ir tvarka. Terminų skaičiavimo tvarka. Terminų pradžios ir pabaigos nustatymas.

9 tema. Ieškinio senatis

Ieškinio senaties sąvoka ir funkcijos. Ieškinio senaties termino pasibaigimo reikšmė materialiniams ir procesiniams teisiniams santykiams. Ieškinio senatis ir įgyjamoji senatis. Ieškinio senaties terminų nustatymo ypatumai. Bendrieji ir specialieji ieškinio senaties terminai. Ieškinio senaties termino eigos pradžia. Teisės pažeidimas kaip ieškinio senaties termino eigos pradžia nustatantis faktorius. Tęstinio teisės pažeidimo reikšmė nustatant ieškinio senaties termino pradžia. Bendrieji ir specialieji ieškinio senaties pradžia nustatantys pagrindai. Ieškinio senaties taikymo samprata ir sąlygos. Ieškinio senaties taikymo apribojimas. Bendrieji ir specialieji ieškinio senaties termino nutraukimo pagrindai. Ieškinio senaties sustabdymas. Ieškinio senaties atnaujinimas.

10 tema. Civilinių teisių įgyvendinimas ir gynimas

Civilinių teisių įgyvendinimo samprata. Subjektinės civilinės teisės kaip civilinio santykio elementas. Daiktinių subjektinių civilinių teisių įgyvendinimo būdai. Prievolių įgyvendinimo ypatumai. Asmeninių neturtinių teisių įgyvendinimo ypatumai. Civilinių teisių įgyvendinimo principai. Sąžiningumo, teisingumo protingumo principų taikymas įgyvendinant civilines teises. Draudimas piktnaudžiauti savo teisėmis. Piktnaudžiavimo teisėmis samprata. Sankcijos už piktnaudžiavimą teise. Civilinių teisių apsaugos bei gynimo samprata ir reikšmė. Civilinių teisių garantijų sistema. Teisės į pažeistos teisės gynybą turinys. Civilinių teisių gynimo būdai. Garbės ir orumo bei kitų asmeninių teisių gynimo ypatumai. Savigyna kaip civilinių teisių gynimo būdas. Civilinė teisinė atsakomybė už civilinių teisių pažeidimus. Civilinės teisinės atsakomybės taikymo sąlygos. Civilinės atsakomybės taikymas kartu su kitomis teisinės atsakomybės rūšimis.

II SKYRIUS. ASMENYS

11 tema. Fiziniai asmenys

Fizinio asmens teisinio subjektiškumo sąvoka ir elementai. Fizinių asmenų teisnumas. Teisnumo sąvoka ir turinys. Draudimas apriboti teisnumą. Teisnumas ir civilinis teisinis santykis. Teisnumo atsiradimas ir išnykimas. Fizinio asmens gimimo ir mirties momentas. Fizinio asmens pripažinimas nežinia kur esančiu ir paskelbimas mirusiu. Paskelbto mirusiu atsiradimo padariniai. Lietuvos Respublikoje gyvenančių fizinių asmenų, neturinčių Lietuvos Respublikos pilietybės, teisnumas. Veiksnumo sąvoka. Veiksnumo ir teisnumo sąveika. Fizinių asmenų veiksnumas, veiksnumo atsiradimas. Dalinis veiksnumas. Fizinio asmens veiksnumo apribojimas ir pripažinimas neveiksniu. Veiksnumo atstatymo pagrindai ir tvarka. Civilinės būklės akto sąvoka ir rūšys. Civilinės būklės aktų registravimo tvarka. Fizinio asmens gyvenamoji vieta. Globa ir rūpyba. Globos ir rūpybos steigimas. Globėjo ir rūpintojo teisinis statusas, teisės ir pareigos, atsakomybė. Globos ir rūpybos nutraukimas ir pasibaigimas.

12 tema. Bendrosios žinios apie juridinius asmenis

Juridinio asmens sąvoka. Juridinio asmens požymiai. Juridinių asmenų rūšys. Juridinio asmens steigėjai ir dalyviai. Juridinio asmens steigimo dokumentai. Juridinio asmens turtas. Juridinio asmens veiklos laikotarpio pradžia ir trukmė. Juridinių asmenų registravimas. Juridinio asmens teisnumo ir veiksnumo samprata, teisnumo ir veiksnumo atsiradimas. Juridinio asmens teisnumo turinys. Viešųjų juridinių asmenų teisnumo ypatumai. Juridinio asmens teisnumo ir veiksnumo realizavimas. Juridinio asmens organai ir atstovai. Juridinio asmens filialai ir atstovybės. Filialo ir atstovybės skiriamieji požymiai. Juridinio asmens reorganizavimas, likvidavimas. Juridinio asmens pertvarkymas. Juridinio asmens steigėjo (dalyvio) civilinė atsakomybė pagal juridinio asmens prievoles.

13 tema. Privatūs juridiniai asmenys

Privačių juridinių asmenų steigimas. Privačių juridinių asmenų teisnumas, teisnumo apribojimai. Privačių juridinių asmenų rūšys. Investicinių kintamojo kapitalo bendrovių ir investicinių fondų teisinis statusas. Kooperatinės bendrovės ir kooperatyvai. Kooperatinių ir žemės ūkio bendrovių teisinio statuso ypatumai. Daugiabučių namų savininkų ir sodininkų bendrijos.

14 tema. Viešieji juridiniai asmenys

Viešųjų juridinių asmenų samprata ir paskirtis. Viešųjų juridinių asmenų rūšys. Viešųjų juridinių asmenų teisnumas ir veiksnumas. Valstybės ir savivaldybių kaip juridinių asmenų ypatumai. Valstybės ir savivaldybių įstaigos kaip juridiniai asmenys, jų teisnumas ir veiksnumas. Valstybės ir savivaldybių įstaigų steigimas ir registravimas, likvidavimas ir pertvarkymas. Steigėjo funkcijos ir atsakomybė. Valstybės ir savivaldybių įmonių kaip juridinių asmenų ypatumai. Asociacijos. Viešosios įstaigos. Fondai. Religinės bendruomenės ir bendrijos. Politinės partijos bei profsąjungos kaip juridiniai asmenys (steigimas, teisnumas ir veiksnumas).

III SKYRIUS. SANDORIAI

15 tema. Sandorių samprata, elementai ir rūšys

Sandorio sąvoka. Sandorio funkcijos civilinių santykių teisinio reglamentavimo mechanizme. Sandorio atribojimas nuo kitų juridinių faktų įvykių, juridinių poelgių, teisės pažeidimų. Sandorio elementai. Sandorio turinys - sandorio sąlygos. Sandorio forma. Žodinė, paprasta rašytinė, notarinė. Sandorio subjektų teisė pasirinkti sandorio formą. Konkliudentiniai veiksmai. Tylėjimas - išimtinė valios išreiškimo forma. Viešas sandorio subjekto valios išreiškimas. Sandorių pasirašymas. Sandorio registravimo teisinė reikšmė. Sandorių rūšys. Sandorių klasifikacijos praktinė reikšmė. Vienašaliai, dvišaliai ir daugiašaliai sandoriai. Vienašaliu sandoriu ypatumai. Sąlyginiai sandoriai. Konsensualiniai ir realiniai sandoriai. Vartotojų ir komerciniai sandoriai. Fiduciariniai sandoriai.

16 tema. Negaliojantys sandoriai

Sandorių galiojimo samprata, sąlygos. Sandorių negaliojimo samprata. Sandorio negaliojimo atribojimas nuo sandorio nutraukimo. Niekiniai ir nuginčijami sandoriai. Sandorio dalies negaliojimas. Sandoriai, prieštaraujantys įstatymams, viešajai tvarkai ir gerai moralei. Juridinio asmens teisnumui prieštaraujančių sandorių negaliojimas. Įgaliojimus viršijusio juridinio asmens organo ar atstovo sudarytų sandorių negaliojimas. Neveiksnių asmenų sudaryti sandoriai. Riboto ir nepilno veiksnumo fizinių asmenų sandoriai. Asmenų kurie sandorio sudarymo metu buvo tokios būklės, kad negalėjo suvokti savo veiksmų prasmės. Sandoriai, sudaryti dėl suklydimo. Sandoriai, sudaryti dėl apgaulės. Sandoriai, sudaryti dėl smurto ar grasinimo. Sandoriai, sudaryti dėl susiklosčiusių sunkių aplinkybių. Tariamieji ir apsimestiniai sandoriai. Sandoriai, sudaryti atstovui piktavališkai susitarus su kita sandorio šalimi. Sandoriai, sudaryti siekiant pakenkti kreditoriaus interesams. Sandorių negaliojimas, kai jie sudaryti pažeidžiant įstatymo nustatytą sandorio formą. Sandorio negaliojimo padariniai. Restitucija. Atvejai, kai restitucija netaikoma. Trečiųjų asmenų (sąžiningų) teisių ir interesų garantijos ir gynimas. Žalos atlyginimas. Sandorio dalies negaliojimo padariniai.

II DALIS

IV SKYRIUS. DAIKTINĖ TEISĖ

17 tema. Daiktinės teisės bendrieji klausimai

Daiktinės teisės samprata. Daiktinės teisės vieta civilinės teisės sistemoje. Daiktai ir daiktinės teisės kaip civilinių teisių objektai. Subjektinės daiktinės teisės samprata, jų turinys ir rūšys. Daiktinių teisių sistema. Atskirų daiktinių teisių rūšių apibūdinimas. Daiktinių teisių viešumas ir registracija.

18 tema. Valdymas

Valdymas kaip savarankiškas civilinio teisinio reglamentavimo objektas. Valdymas kaip faktas ir teisė. Valdymo instituto paskirtis. Valdymas kaip nuosavybės teisės įgijimo pagrindas. Valdymo atsiradimo ir pasibaigimo pagrindai. Valdymo gynimas. Valdymo gynimo reglamentavimas Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse.

19 tema. Nuosavybės teisė

Nuosavybės teisės samprata. Objektvyioji nuosavybės teisė ir subjektinės nuosavybės teisės. Nuosavybės teisės rūšys ir formos. Nuosavybės teisės subjektai ir objektai. Nuosavybės teisės turinys. Nuosavybės teisės įgijimo pirminiai ir išvestiniai pagrindai. Nuosavybės teisės pasibaigimo pagrindai. Daikto suvartojimas ir sunaikinimas kaip nuosavybės pasibaigimo pagrindas. Sandoriai kaip nuosavybės teisės pasibaigimo pagrindas. Nacionalizavimas, konfiskavimas ir kiti prievartiniai nuosavybės teisės pasibaigimo pagrindai. Nuosavybės teisės įgyvendinimas. Bendrosios nuosavybės teisės samprata ir rūšys. Bendrosios nuosavybės teisės subjektai ir objektai. Bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimo ypatumai. Bendrosios nuosavybės teisės atsiradimas, pasikeitimas ir pasibaigimas. Nuosavybės teisės apsauga ir gynimas. Prievoliniai ir daiktiniai nuosavybės gynimo būdai. Valdymo teisės gynimas (vindikacinis ieškinys). Vindikacijos taikymo apribojimai. Daiktinių teisių gynimas nuo pažeidimų, nesusijusių su valdymo netekimu (negatorinis ieškinys).

20 tema. Išvestinės daiktinės teisės

Išvestiniu daiktinių teisių samprata, jų santykis su nuosavybės teise. Servitutai. Servituto sąvoka. Servituto nustatymo tvarka. Servituto teisės turinys. Servituto pasibaigimas. Teisės į servitutą gynimas. Uzufruktas. Uzufrukto sąvoka. Uzufrukto atribojimas nuo servituto. Uzufrukto nustatymo pagrindai. Uzufrukto teisės turinys. Uzufrukto pasibaigimas. Teisės į uzufruktą gynimas. Patikėjimo teisė. Patikėjimo teisės samprata ir taikymo sritis. Patikėjimo teisės turinys. Patikėjimo teisės subjektai ir objektai. Patikėjimo teisės atsiradimo ir pasibaigimo pagrindai. Kito asmens turto administravimas. Kito asmens turto administravimo sąvoka ir rūšys. Turto administravimo atribojimas nuo patikėjimo teisės. Turto administratoriaus teisės, pareigos ir atsakomybė. Turto administravimo ir turto administratoriaus įgaliojimų atsiradimo ir pasibaigimo pagrindai. Hipoteka. Hipotekos sąvoka. Hipotekos subjektai. Hipotekos objektai. Hipotekos rūšys. Hipotekos įstaigos. Hipotekos įforminimo ir perdavimo tvarka. Skolos išieškojimas hipotekos kreditoriaus naudai. Hipotekos pasibaigimas. Įkeitimas. Įkeitimo sąvoka. Įkeitimo subjektai. Įkeitimo objektai. Išieškojimo nukreipimas į įkeistą objektą. Įkeitimo teisės pabaiga. Įkeitimo lombarde sąvoka ir ypatumai. Daikto sulaikymas. Daikto sulaikymo sąvoka. Daikto sulaikymo reikšmė. Daikto sulaikymo teisės turinys. Daikto sulaikymo teisės pabaiga. Užstatymo teisė (superficies). Užstatymo teisės samprata ir turinys. Užstatymo teisės atsiradimo ir pasibaigimo pagrindai. Ilgalaikė nuoma (emphyteusis). Ilgalaikės nuomos kaip daiktinės teisės samprata, atribojimas nuo parastos nuomos sutarties. Ilgalaikės nuomos turinio ypatumai.

V SKYRIUS. PAVELDĖJIMAS

21 tema. Paveldėjimo teisė

Paveldėjimo teisės sąvoka, jos reikšmė. Paveldėjimo teisės dalykas. Palikėjas. Įpėdiniai. Paveldėjimo teisės objektas (palikimas). Palikimo atsiradimas. Palikimo atsiradimo laikas ir vieta. Paveldimo turto apsauga. Paveldėjimas pagal įstatymą. Įstatyminiai įpėdiniai. Paveldėjimas atstovavimo teise. Įpėdinių dalys paveldint pagal įstatymą. Paveldėjimas pagal testamentą. Testamento sąvoka. Testamento turinys. Privalomoji palikimo dalis. Antrinio įpėdinio paskyrimas. Testamentinė išskirtinė. Testamentinis įpareigojimas. Testamento galiojimo sąlygos. Palikimo priėmimas ir jo atsisakymas. Paveldėjimo transmisija. Paveldėjimo teisės liudijimas. Įpėdinių atsakomybė už palikėjo skolas.

VI SKYRIUS. BENDROSIOS PRIEVOLIŲ TEISĖS NUOSTATOS

22 tema. Prievolių teisė, prievolės samprata, atsiradimo pagrindai, rūšys, prievolių teisės samprata ir sistema

Prievolės samprata. Prievolės šalys. Kreditorius. Skolininkas. Prievolių teisinius santykius charakterizuojantys bruožai: prievolės dinamiškumas, prievolės turinio apibrėžtinumas (privalomumas), prievolės šalių subjektinių teisių gynimas; prievolės tikslingumas. Prievolių teisinių santykių skirtumas nuo daiktinių teisinių santykių. Prievolių atsiradimo pagrindai. Sandoris. Deliktas. Kvazisutartis. Įstatymas. Prievolių rūšys. Dalomosios ir nedalomosios prievolės. Alternatyviosios ir fakultatyvinės prievolės. Neapibrėžto termino ir terminuotos prievolės. Prievolės su asmenų daugetu. Skolininkų ir kreditorių daugetas. Solidarios ir subsidiarios prievolės. Dalinė prievolė. Sutartinės ir nesutartinės prievolės. Sąlyginės prievolės. Piniginės prievolės. Teigiamo ir neigiamo turinio prievolės. Kitos prievolių klasifikacijos.

23 tema. Prievolių vykdymas

Prievolių vykdymo samprata. Prievolių vykdymo principai. Tinkamas prievolės vykdymas. Ekonomiškumo, vykdant prievolę, principas. Prievolės šalių bendradarbiavimo principas. Prievolių įvykdymo principų imperatyvumas. Teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principų taikymas prievoliniuose santykiuose. Prievolės įvykdymo subjektai. Prievolės įvykdymas trečiajam asmeniui. Trečiojo asmens vykdymas prievolės. Prievolės vykdymo objektas. Prievolės vykdymo būdas. Prievolės vykdymo vieta. Prievolės vykdymo terminai. Įmokų paskirstymas. Prievolės įvykdymas sumokant skolą į depozitinę sąskaitą. Teisė sustabdyti prievolės įvykdymą. Prievolės neįvykdymo teisiniai padariniai. Prievolės perduoti pagal individualius požymius apibūdinamą daiktą neįvykdymo pasekmės. Prievolės, atlikti tam tikrą darbą, neįvykdymo padariniai. Atsakomybė už prievolės pagal dvišalę sutartį neįvykdymą. Atvejai, kai skolininkas laikomas pažeidusiu prievolę. Atvejai, kai kreditorius laikomas pažeidusiu prievolę.

24 tema. Prievolių įvykdymo užtikrinimas

Prievolės įvykdymo užtikrinimo samprata ir būdai. Netesybų samprata ir rūšys. Esminiai skirtumai tarp baudos ir delspinigių. Netesybos pagal įstatymą ir sutartį. Teismo nustatomos netesybos. Susitarimo dėl netesybų forma. Įskaitinės, išimtinės, baudinės ir alternatyvinės netesybos. Netesybų (baudos, delspinigių) sumažinimas. Laidavimo samprata ir atsiradimo pagrindai. Laidavimo sutarties forma. Laiduotojo teisės ir pareigos. Laiduotojo atleidimas nuo atsakomybės. Laidavimo pabaiga.

Garantijos samprata ir reikšmė. Garantijos forma ir turinys. Garantijos šalys. Garanto atsakomybė. Garantijos pasibaigimas. Garanto, įvykdžiusio prievolę už skolininką, regreso teisė skolininkui. Rankpinigių samprata ir reikšmė. Rankpinigiai ir avansas. Susitarimo dėl rankpinigių forma. Rankpinigiais užtikrintos sutarties neįvykdymo padariniai.

25 tema. Prievolių pabaiga

Prievolių pabaigos samprata ir pagrindai. Prievolės pabaiga įvykdymu. Prievolės pabaiga suėjus naikinamajam terminui. Prievolės pabaiga šalių susitarimu. Prievolės pabaiga šalių sutapimu. Prievolės pabaiga, kai neįmanoma jos įvykdyti. Prievolės pabaiga mirus fiziniam asmeniui arba likvidavus juridinį asmenį. Skolininko atleidimas nuo prievolės vykdymo. Prievolės pabaiga įskaitymu. Įskaitymo tvarka. Įskaitymo draudimas. Novacija. Jos samprata ir esmė. Novacijos įtaka papildomoms teisėms. Kiti novacijos padariniai.

VII SKYRIUS. SUTARTINĖS PRIEVLĖS

26 tema. Bendrosios sutarčių teisės nuostatos

Sutarčių vieta civilinėje teisėje. Sutarties samprata ir reikšmė. Sutarties laisvės principas. Sutarčių rūšys: dvišalės ir vienašalės; atlygintinės ir neatlygintinės; konsensualinės ir realinės; vienkartinio įvykdymo ir tęstinės sutartys; vartojimo sutartys; viešosios sutartys ir kitos. Sutarties sudarymas. Ikisutartiniai santykiai. Preliminarioji sutartis. Oferta. Ofertos galiojimas, atšaukimas, pabaiga. Viešoji oferta. Akceptas ir jo formos. Akceptavimo terminas. Pavėluotas akceptas. Akcepto atšaukimas. Akceptas su išlygomis. Sutarties sudarymas apsieičiant standartinėmis sutarčių sąlygomis. Sutarties sudarymo momentas ir vieta. Standartinės ir nestandartinės, siurprizinės sutarčių sąlygos. Nesąžiningos vartojimo sutarčių sąlygos. Sutarčių galia ir forma. Sutarčių aiškinimas. Sutarčių turinys. Aiškiai nurodytos ir numanomos sutarties sąlygos. Sutarties kaina. Sutarčių vykdymas. Sutarčių vykdymo principai. Valstybės institucijos leidimo reikšmė sutarties vykdymui. Sutartinių įsipareigojimų vykdymas pasikeitus aplinkybėms. Kreditoriaus interesą gynimas. Actio Pauliana. Nesąžiningumo prezumpcija. Netiesioginis ieškinys. Sulaikymo teisė. Sutarčių neįvykdymo teisinės pasekmės. Sutarties vykdymo sustabdymas. Įvykdymo trūkumų pašalinimas. Papildomas terminas sutarčiai įvykdyti. Palūkanos. Atsakomybę naikinančios ar ribojančios sąlygos. *Force majeure* aplinkybės. Piniginių ir nepiniginių prievolių įvykdymas natūra. Bauda sutartinės prievolės neįvykdymą natūra. Gynimo būdų pakeitimas. Sutarčių pabaiga. Sutarties nutraukimas. Sutarties nutraukimo teisinės pasekmės. Restitucija. Sutarties pakeitimas. Absolutus ir santykinis sutarties negaliojimas. Dalinis sutarties negaliojimas. Asmenys, turintys teisę pareikšti ieškinį dėl sutarties negaliojimo. Esminė šalių nelygybė. Asmenų pasikeitimas prievolėje. Reikalavimo perleidimas. Skolos perkėlimas.

VIII SKYRIUS. ATSKIROS SUTARČIŲ RŪŠYS

27 tema. Pirkimas – pardavimas

Pirkimo-pardavimo sutarties samprata, reikšmė, teisinio reguliavimo šaltiniai. Pirkimo-pardavimo sutarties šalys, dalykas, turinys ir forma. Bendrosios pardavėjo pareigos ir teisės. Bendrosios pirkėjo pareigos ir teisės. Pirkimo-pardavimo sutarties vykdymas ir teisių gynimo būdai, taikomi pažeidus sutartį. Vartojimo pirkimo-pardavimo sutarčių ypatumai. Didmeninio pirkimo-pardavimo sutarčių ypatumai. Viešojo pirkimo-pardavimo sutartys. Energijos pirkimo-pardavimo

sutartys. Nekilnojamojo daikto pirkimo-pardavimo sutartys. Įmonės pirkimas-pardavimas. Daiktų pirkimas-pardavimas išsimokėtinai. Pirkimas-pardavimas su atpirkimo teise. Daiktą pardavimas aukciono būdu. Teisių pirkimas-pardavimas. Kitokių pirkimo-pardavimo sutarčių ypatumai.

28 tema. Mainai. Dovanojimas. Skolos padengimas ir turto perleidimas už rentą

Mainų sutarties samprata. Mainų sutarties šalys, dalykas, turinys ir forma. Dovanojimo sutarties samprata. Dovanojimo sutarties šalys, dalykas, turinys ir forma. Dovanojimo panaikinimas. Dovanotojo pareigos. Dovanotojo ir apdovanotojo atsakomybės ypatumai. Auka. Skolos padengimo sutartis. Turto perleidimo už rentą sutartis.

29 tema. Renta

Rentos sutarties samprata. Rentos sutarties šalys, dalykas, turinys ir forma. Nekilnojamojo daikto, teisės į kuri suvaržytos renta, perleidimo pasekmės. Rentos gavėjo interesų apsauga. Rentos mokėtojo pakeitimas. Neterminuota (nuolatinė) renta. Neterminuotos (nuolatinės) rentos gavėjai, forma, dydis ir mokėjimo terminai. Neterminuotos (nuolatinės) rentos išpirkimas. Turto, kuris perduotas kaip renta, atsitiktinio žuvimo ar sugedimo rizika. Renta iki gyvos galvos. Rentos iki gyvos galvos gavėjas, dydis. Rentos iki gyvos galvos sutarties nutraukimas. Už rentą iki gyvos galvos perduoto turto atsitiktinio žuvimo ar sugedimo rizika. Išlaikymo iki gyvos galvos sutarties samprata. Pareiga išlaikyti iki gyvos galvos, jos pakeitimas. Naudojimasis ir disponavimas mainais už išlaikymą iki gyvos galvos perduotu nekilnojamoju daiktu. Išlaikymo iki gyvos galvos nutraukimas.

30 tema. Nuoma

Nuomos sutarties samprata. Nuomos sutarties šalys, dalykas, turinys ir forma. Nuomos sutarties terminas. Nuomos sutarties šalių teisės ir pareigos. Nuomos sutarties pabaiga. Sutarties nutraukimas prieš terminą nuomotojo reikalavimu. Sutarties nutraukimas prieš terminą nuomininko reikalavimu. Daikto gražinimas nuomotojui. Nuomininko atsakomybė už daikto pabloginimą. Daikto pagerinimas. Nuomininko atsakomybė už daikto praradimą. Išperkamoji nuoma. Vartojimo nuoma.

31 tema. Gyvenamosios patalpos nuoma. Panauda

Gyvenamosios patalpos nuomos sutarties samprata. Sutarties šalys, dalykas, turinys, forma ir terminai. Nuomos užmokestis ir su gyvenamąja patalpa susijusios išlaidos. Gyvenamosios patalpos nuomos sutarties pripažinimo negaliojančia ypatumai. Gyvenamosios patalpos nuomos sutarties šalių teisės ir pareigos. Nuomininko šeimos nariai, jų teisės ir pareigos. Gyvenamosios patalpos nuomos sutarties pakeitimas. Gyvenamosios patalpos nuomos sutarties pabaiga. Fizinį asmenų išskeldinimo iš užimamų gyvenamųjų patalpų pagrindai ir tvarka. Tarnybinės gyvenamosios patalpos, jų suteikimo ir naudojimosi tvarka. Išskeldinimas iš tarnybinių gyvenamųjų patalpų. Gyvenamųjų patalpų nuoma bendrabučiuose. Viešbučiai, nakvynės namai ir gyvenimas gydymo ir socialinės globos institucijų patalpose. Panaudos sutarties samprata. Panaudos sutarties šalys, dalykas ir forma. Panaudos sutarties šalių teisės ir pareigos. Daikto atsitiktinio žuvimo ar sugedimo rizika. Panaudos sutarties pabaiga.

32 tema. Ranga

Rangos sutarties samprata. Rangos sutarties šalys, dalykas, forma ir kaina. Rangos sutarties šalių teisės ir pareigos. Rangos sutarties šalių atsakomybė. Vartojimo ranga.

33 tema. Pasauga

Pasaugos sutarties samprata. Pasaugos sutarties šalys, dalykas, forma. Pasaugos sutarties šalių teisės ir pareigos. Pasaugos terminas. Daiktų sumaišymas. Daikto saugojimo sąlygos ir jų pakeitimas. Pavojingų daiktų saugojimas. Daiktų perdavimas saugoti trečiajam asmeniui. Atlyginimas už pasaugą. Saugojimo išlaidos. Saugotojo ir pasaugos davėjo atsakomybė. Pasaugos sutarties pabaiga. Būtina pasauga. Prekių sandėliavimo sutarties samprata. Prekių sandėliavimo sutarties šalys. Prekių saugojimo sąlygos. Gražinamų prekių tikrinimas. Sandėliavimo dokumentai. Daiktų, esančių ginčo objektu, laikinoji apsauga (sekvestracija). Daiktų saugojimas lombarde, viešbučiuose, banke, transporto įmonių saugojimo kamerose, drabužinėse.

34 tema. Paskola

Paskolos sutarties samprata. Paskolos sutarties šalys, dalykas, turinys ir forma. Palūkanos.

35 tema. Deliktinė atsakomybė

Deliktinės atsakomybės samprata. Deliktinės atsakomybės teisinis reguliavimas. Deliktinės atsakomybės subjektai. Bendrosios civilinės atsakomybės sąlygos. Neteisėti veiksmai ir jų santykis su kalte. Žala (nuostoliai) ir jos rūšys. Priežastinis ryšys ir pagrindinės jo teorijos. Kaltė ir jos formos. Neturtinė žala ir jos nustatymo kriterijai. Civilinės atsakomybės netaikymas ar jos ribojimas. Šalių susitarimai dėl civilinės atsakomybės netaikymo ar ribojimo. Įstatyminiai civilinės atsakomybės netaikymo ar ribojimo pagrindai. Nenugalima jėga. Valstybės veiksmai. Trečiojo asmens veikla. Nukentėjusiojo asmens veiksmai. Būtinasis reikalingumas. Būtinoji gintis. Savigny. Išskirtiniai deliktinės atsakomybės atvejai. Samdančio darbuotojus asmens atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl jo darbuotoją kaltės. Atsakomybė už kitų asmenų padarytą žalą. Statinių savininko (valdytojo) atsakomybė. Atsakomybė už gyvūnų padarytą žalą. Atsakomybė už savo veiksmų reikšmės suprasti negalinčio fizinio asmens padarytą žalą. Dėl būtiniosios ginties ar savigny padaryta žala. Atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl būtiniojo reikalingumo. Atsakomybė už didesnio pavojaus šaltinių padarytą žalą. Atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų. Atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl ikiteisminio tyrimo pareigūnų prokuroro; teisėjo ir teismo neteisėtų veiksmų. Atsakomybė už nepilnamečių iki keturiolikos metų padarytą žalą. Atsakomybė už nepilnamečio nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų padarytą žalą. Atsakomybė už pripažinto neveiksni fizinio asmens padarytą žalą. Atsakomybė už kelių asmenų bendrai padarytą žalą. Regreso teisė į žalą padariusį asmenį. Žalos atlyginimo būdas ir dydis. Atsižvelgimas į nukentėjusiojo asmens kaltę ir padariusio žalą asmens turtinę padėtį. Žalos atlyginimas sveikatos sužalojimo atveju. Žalos atlyginimas fizinio asmens, kuriam nėra suėję keturiolika metų sveikatos sužalojimo atveju. Atsakomybė už dėl gyvybės atėmimo atsiradusią žalą. Žalos atlyginimo dydžio pakeitimas. Žalos atlyginimo mokėjimas. Įpareigoto atlyginti žalą fizinio asmens mirties ar juridinio asmens pasibaigimo teisiniai padariniai.

36 tema. Kitais pagrindais atsirandančios prievolės

Prievolės, atsirandančios dėl kito asmens reikalų tvarkymo, samprata. Prievolės subjektai ir dalykas. Asmens, tvarkančio kito asmens reikalus, pareigos. Reikalų tvarkymas prieš kito asmens valią. Asmens, tvarkiusio kito asmens reikalus pavojaus atveju, atsakomybė. Kito asmens reikalus tvarkiusio asmens veiksmų patvirtinimas. Išlaidų atlyginimas. Gauta turto, tvarkant kitos asmens reikalus, gražinimas. Kito asmens vardu ir interesais sudaryto sandorio teisiniai padariniai. Tariamasis kitos asmens reikalų tvarkymas. Prievolės, atsirandančios dėl nepagrįsto praturtėjimo ar turto gavimo be pagrindo, samprata. Prievolės subjektai ir dalykas. Atsiskaitymai gražinant be pagrindo įgytą turtą. Turtas, kurio negalima išreikalauti. Nepagrįstas praturtėjimas. Lošimas ir lažybos. Loterija ir kiti žaidimai, grindžiami rizika ar atsiktinumu.

CIVILINĖS TEISĖS STUDIJOMS REKOMENDUOJAMOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

Specialioji literatūra

Kiršienė J., Pakalniškis V., Ruškytė R., Vitkevičius P. Civilinė teisė. Bendroji dalis. I tomas. Vadovėlis. – Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras, 2004.

Ambrasienė D., Baranauskas E. ir kt. Civilinė teisė. Prievolių teisė. Vadovėlis. – Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras, 2004.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Antroji knyga. Asmenys. Pirmasis leidimas. - Vilnius: Justitia, 2002.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Pirmoji knyga. Bendrosios nuostatos. Pirmasis leidimas. - Vilnius: Justitia, 2001.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Šeštoji knyga. Prievolių teisė. I dalis. Pirmasis leidimas. - Vilnius: Justitia, 2003.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Trečioji knyga. Šeimos teisė. Pirmasis leidimas. - Vilnius: Justitia, 2002.

Mikelėnas V. Civilinės atsakomybės problemos: lyginamieji aspektai. - Vilnius: Justitia, 1995.

Mikelėnas V. Prievolių teisė. Pirmoji dalis. - Vilnius: Justitia, 2002.

Mikelėnas V. Tarptautinės privatinės teisės įvadas. - Vilnius: Justitia, 2001.

Papirtis L.V., Baranauskas E. ir kt. Civilinė teisė. Bendroji dalis. 11 tomas. Vadovėlis. Vilnius, 2005

Juodka R. Teisinės kredito rizikos mažinimo priemonės. Monografija. – Vilnius: Vilniaus Universiteto leidykla, 2006.

Vėgėlė I. Įmonėms taikytina teisė ir pirminis steigimasis Europos bendrijos teisėje. – Vilnius: Eugrimas, 2002.

Europos Sąjunga. Enciklopedinis žinynas. Sudarė Gediminas Vitkus. – Vilnius: Eugrimas, 2002.

Kasperavičius P., Žilinskas V. Intelektinė nuosavybė ir jos apsauga. - Klaipėdos universiteto leidykla, 2004.

Prievolių įvykdymo užtikrinimo teisinės problemos. Sudarytojas prof. dr. Pranas Rasimavičius. Vilnius, 2001, 73 p.

Vitkevičius P.S. Šeimos narių turiniai teisiniai santykiai. Vilnius: Justitia, 2006.

Šeimos teisė. Vaikų ir moterų teisių apsauga, 2005-09-19 (oficialių dokumentų tekstai). Išleido VŠĮ „Mūsų saulužė“.

Lietuvos Aukščiausiojo teismo konsultacijos. 1995-2002. - Vilnius, 2002.

Verslo ir komercinė teisė (žurnalas). 2002, Nr. 1; 2005, Nr. 1; 2005, Nr. 2; 2006, Nr.4.

Europos Sąjungos teisės seminarai. Teisinės informacijos centras. - Vilnius, 2005.

Europos Sąjungos teisė. Seminarai. Teisinės informacijos centras. - Vilnius, 2006.

Procesas Europos Bendrijų Teisingumo teisme: preliminarus nutarimas. – Vilnius: Teisinės informacijos centras, 2005.

Norminiai teisės aktai

1. Lietuvos Respublikos Konstitucija. - Vilnius. 1992. 48 p.

2. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. – Vilnius, 2000, 928 p.

3. Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas. 1996, Nr. 1456.

4. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas. 2001, Nr. 1X-216.

5. Lietuvos Respublikos įmonių įstatymas. 1990, Nr. 1-196.

6. Lietuvos Respublikos valstybės registrų įstatymas. 1996, Nr. 86-2043.

7. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. 2000, Nr.64-1914.

8. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymas. 2001, Nr.55-1940.

9. Lietuvos Respublikos notariato įstatymas. 1992, Nr.28-810.

10. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymas. 1994, Nr.94-1833.

Teismų praktika

Lietuvos Aukščiausiojo teismo biuletenis. Nuo 1995 m. Nr. 2 iki 2008 m. Nr. 27.

IV DALIS

IX SKYRIUS. CIVILINIS PROCESAS. BENDROJI DALIS

37 tema. Civilinio proceso teisės samprata, dalykas ir metodas

Civilinis procesas ir kitos subjektinių teisių ir interesų gynimo bei ginčų sprendimo formos.

Teisė į teisminę gynybą, kaip viena pagrindinių asmens teisių.

Civilinio proceso teisės funkcijos ir uždaviniai.

Civilinio proceso teisės atirbojimas nuo kitų teisės šakų.

Civilinio proceso teisės dalykas.

Civilinio proceso teisės metodas.

Civilinio proceso teisės sąvoka ir sistema.

Civilinio proceso samprata ir esmė, skirtumas nuo civilinio proceso teisės.

Civilinio proceso teisenos. Civilinio proceso stadijos.

38 tema. Civilinio proceso teisės šaltiniai

Civilinio proceso teisės šaltinių samprata ir sistema. Civilinio proceso teisės šaltinių klasifikacija. LR Konstitucija, Teismų įstatymas, Civilinio proceso kodeksas, tarptautinės sutartys, kiti norminiai aktai, kaip civilinio proceso teisės šaltiniai. Teismų praktika, kaip civilinio proceso teisės šaltinis.

Civilinio proceso teisės normos ir jų ypatumai. Civilinio proceso teisės normų galiojimas laike, teritorijoje ir asmenims.

39 tema. Civilinio proceso teisės principai

Civilinio proceso teisės principų samprata ir sistema. Civilinio proceso teisės principų klasifikavimas. Civilinio proceso teisės principų reikšmė.

Atskirų civilinio proceso teisės principų turinys ir jų tarpusavio ryšys: teisingumą vykdo tik teismas, teisėjų nepriklausomumas ir nešališkumas, teisės į tinkamą teismo procesą, teisminės gynybos prieinamumo ir universalumo, šalių procesinio lygiateisiškumo, proceso koncentracijos ir ekonomiškumo, kooperacijos, teismo proceso viešumo, teismo proceso kalbos, rungimosi, dispozityvumo, betarpiškumo, žodiškumo, bylos nagrinėjimo nepertraukiamumo ir teisėjų sudėties nekintamumo, teismo sprendimo priėmimo slaptumo, teismo pareigos aiškinti ir taikyti įstatymus vadovaujantis teisingumo, sąžiningumo ir protingumo kriterijais, draudimo piktnaudžiauti procesu, teismo sprendimų privalomumo ir kiti civilinio proceso teisės principai.

40 tema. Civiliniai procesiniai teisiniai santykiai ir jų subjektai

Civilinių procesinių teisinių santykių samprata ir bruožai. Civilinių procesinių teisinių santykių atsiradimo, pasikeitimo ir nutraukimo pagrindai.

Civilinių procesinių teisinių santykių subjektai, jų klasifikavimas. Fiziniai ir juridiniai asmenys, valstybė, kaip civilinių procesinių teisinių santykių subjektai.

Civilinis procesinis teisnumas ir veiksnumas.

Proceso dalyviai: dalyvaujantys byloje asmenys, kiti proceso dalyviai.

Teismas kaip privalomas civilinių procesinių teisinių santykių subjektas. Teismo vaidmuo civiliniame procese. Teismo išaiškinimo pareiga.

Teismo sudėtis. Teisėjo ir kitų civilinio proceso dalyvių nušalinimo pagrindai ir tvarka. Neleistinumas teisėjui pakartotinai dalyvauti nagrinėjant bylą.

41 tema. Civilinio proceso šalys

Civilinio proceso šalių samprata. Šalis materialine teisine ir procesine teisine prasme.

Šalių skirtumas nuo kitų dalyvaujančių byloje asmenų, taip pat nuo kitų civilinio proceso dalyvių.

Ieškovas ir atsakovas. Šalių procesinės teisės ir pareigos.

Tinkama ir netinkama šalis. Netinkamos šalies pakeitimas tinkama.

Procesinis bendrininkavimas. Bendrininkavimo rūšys. Privalomasis ir fakultatyvinis bendrininkavimas.

Procesinių teisių perėmimas.

42 tema. Tretieji ir kiti asmenys civiliniame procese

Tretieji asmenys civiliniame procese: samprata, požymiai, rūšys ir reikšmė.

Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus. Jų skirtumai nuo ieškovo.

Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų. Jų skirtumas nuo bendrininkų ir nuo netinkamos šalies.

Trečiųjų asmenų procesinės teisės ir pareigos.

43 tema. Viešojo intereso gynimas civiliniame procese

Prokuroro, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir fizinių asmenų, ginančių viešąjį interesą, dalyvavimo civiliniame procese pagrindai ir tikslas.

44 tema. Atstovavimas civiliniame procese

Atstovavimo civiliniame procese samprata. Atstovavimo civiliniame procese skirtumai nuo atstovavimo materialinėje teisėje. Atstovavimo civiliniame procese tikslas ir rūšys. Atstovavimas pagal įstatymą ir pagal susitarimą.

Atstovo teisme procesinė padėtis, įgaliojimai ir jų įforminimas. Asmenys, kurie negali būti atstovais teisme.

Advokato teisinė padėtis civiliniame procese. Privalomas advokato dalyvavimas.

Kuratorius civiliniame procese.

45 tema. Civilinių bylų priskyrimas teismams ir teisingumas

Civilinių bylų priskyrimo teismams samprata ir principai.

Bylos, nagrinėtinos teisme. Teismo ir kitų ginčus dėl teisės sprendžiančių institucijų kompetencijos atribojimas.

Teismų kompetencijos sąvoka ir rūšys.

Teismų sistema ir kompetencijos paskirstymas tarp atskirų jos grandžių.

Civilinių bylų teisingumo samprata ir rūšys.

Rūšinis (dalykinis) teisingumas. Teritorinis teisingumas ir jo rūšys: bendrasis, alternatyvusis, išimtinis, sutartinis, kelių susijusių bylų teisingumas. Funkcinis teisingumas.

Teisingumo taisyklių nesilaikymo procesiniai teisiniai padariniai. Civilinės bylos, teismo priimtos savo žinion, perdavimo kitam teismui tvarka. Ginčų dėl teisingumo neleistinumas.

Teisingumo atribojimo tarp bendrosios kompetencijos teismų ir administracinių teismų klausimai. Teisingumo kolegija.

46 tema. Procesiniai terminai. Teismo nuobaudos

Procesiniai terminai, jų samprata ir rūšys.

Procesinių terminų skaičiavimo taisyklės.

Procesinio termino sustabdymas, pratęsimas ir atnaujinimas.

Procesinių terminų pažeidimo teisinės pasekmės.

Teismo nuobaudos samprata, paskirtis ir rūšys. Teismo baudos. Areštas. Teismo nuobaudų skyrimo pagrindai ir tvarka. Teismo nuobaudų apskundimas.

47 tema. Bylinėjimosi išlaidos. Užstatas

Bylinėjimosi išlaidų civiliniame procese samprata, reikšmė ir rūšys.

Žyminis mokestis: samprata, rūšys ir dydis. Ieškinio suma ir jos nustatymo tvarka. Atleidimas nuo žyminio mokesčio. Žyminio mokesčio sumokėjimo atidėjimas. Žyminio mokesčio gražinimas.

Išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu.

Išlaidos advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti.

Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas tarp šalių ir jų atlyginimas valstybei.

Užstato samprata ir paskirtis.

48 tema. Procesiniai dokumentai ir jų įteikimas

Procesinių dokumentų samprata, reikšmė ir rūšys.

Dalyvaujančių byloje asmenų ir teismo procesiniai dokumentai.

Paruošiamieji procesiniai dokumentai.

Procesinių dokumentų forma, turinys, kalba ir skaičius. Procesinių dokumentų priedai.

Procesinių dokumentų pateikimas teismui ir jų priėmimas. Procesinių dokumentų trūkumų ištaisymas.

Procesinių dokumentų įteikimo samprata, įteikimo reikšmė, įteikimo būdai.

Procesinių dokumentų įteikimas atstovui, procesiniams bendrininkams, kuratoriui. Procesinių dokumentų įteikimas advokatams.

Procesinių dokumentų įteikimo vieta ir tvarka.

Teismo šaukimai ir pranešimai bei jų įteikimas. Teismo šaukimo ir pranešimo turinys. Patvirtinimas apie teismo šaukimo, ieškinio nuorašo ir kitų procesinių dokumentų įteikimą.

Dalyvaujančių byloje asmenų ir kitų asmenų pareigos, susijusios su procesinių dokumentų įteikimu.

Procesinių dokumentų netinkamo įteikimo procesinės teisinės pasekmės.

Atsakovo paieška.

49 tema. Ieškinys ir atsakovo gynimosi priemonės

Ginčo teisenos samprata ir esmė.

Ieškinio sąvoka. Ieškinys – vienas iš pagrindinių civilinių teisių gynimo būdų. Teisė į ieškinį materialine ir procesine prasme.

Ieškinio elementai. Ieškinio dalykas. Ieškinio pagrindas. Ieškinio dalyko ar pagrindo pakeitimas, ieškininių reikalavimų padidinimas ir sumažinimas, ieškinio atsiėmimas, ieškinio atsisakymas ir ieškinio pripažinimas.

Atsakovo interesų gynimo būdai: atsikirtimai į ieškinį ir priešieškinis. Atsakovo atsiliepiamas į pareikštą ieškinį. Taikos sutartis.

50 tema. Laikinosios apsaugos priemonės

Laikinių apsaugos priemonių samprata, reikšmė ir rūšys.

Laikinių apsaugos priemonių skyrimo sąlygos. Prašymų dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo nagrinėjimo tvarka. Galimų atsakovo nuostolių dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo atlyginimo užtikrinimas.

Laikinių apsaugos priemonių galiojimas, pakeitimas ir panaikinimas.

Teismo nutarčių dėl laikinių apsaugos priemonių įvykdymas ir apskundimas.

Atsakomybė dėl laikinių apsaugos priemonių pažeidimo.

51 tema. Įrodymai ir įrodinėjimas civiliniame procese

Įrodinėjimo civiliniame procese samprata, tikslas ir reikšmė. Įrodinėjimo subjektai. Įrodinėjimo dalykas.

Įrodinėjimo etapai: faktų ir įrodymų nurodymas, įrodymų pateikimas, įrodymų rinkimas, tyrimas ir vertinimas. Naujų įrodymų pateikimo ribojimas civilinio proceso stadijose.

Įrodinėjimo pareiga ir jos paskirstymas šalims.

Aplinkybės, kurių nereikia įrodinėti: visiems žinomos aplinkybės, teisinės prezumpcijos, prejudiciniai faktai, faktų pripažinimas.

Įrodymų sąvoka ir požymiai. Įrodymų klasifikavimas. Įrodymų sąsajumas (liečiamumas) ir leistinumai.

Įrodinėjimo priemonės civiliniame procese. Šalių ir trečiųjų asmenų paaiškinimai. Liudytojų parodymai. Rašytiniai įrodymai ir jų rūšys. Oficialūs rašytiniai įrodymai ir jų teisinė galia. Daiktiniai įrodymai. Eksperto išvada. Apžiūros protokolai. Kitos įrodinėjimo priemonės.

Dalyvaujančių byloje asmenų ir kitų civilinio proceso dalyvių priesaika.

Įrodymų užtikrinimas.

Teismo pavedimai, jų įvykdymo tvarka.

X SKYRIUS. CIVILINIS PROCESAS. YPATINGOJI DALIS

52 tema. Civilinės bylos iškėlimas

Atsisakymas ieškinį priimti. Ieškinio trūkumų ištaisymas.

Ieškinio priėmimas. Civilinės bylos iškėlimas.

Civilinės bylos iškėlimo teisinės pasekmės.

53 tema. Pasirengimas nagrinėti bylą teismo posėdyje

Pasirengimo civilinės bylos nagrinėjimui teismo posėdyje stadijos tikslas ir reikšmė.

Pasirengimo civilinės bylos nagrinėjimui teisme terminai.

Teismo vaidmuo pasirengimo bylos nagrinėjimui stadijoje.

Šalių ir kitų proceso dalyvių teisės ir pareigos pasirengimo nagrinėti bylą teisme metu.

Teismo procesiniai veiksmai, atliekami rengiantis bylą nagrinėti teismo posėdyje. Atsiliepimas į ieškinį.

Pasirengimo civilinės bylos nagrinėjimui būdai.

Pasirengimas nagrinėti bylą teisme paruošiamųjų dokumentų būdu. Paruošiamieji dokumentai, jų rūšys ir turinys.

Pasirengimas nagrinėti bylą teisme parengiamajame teismo posėdyje. Šalių taikinimo procedūra.

Teismo nutartis skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje.

54 tema. Civilinės bylos nagrinėjimas teismo posėdyje

Civilinės bylos nagrinėjimo teisme stadijos reikšmė.

Civilinės bylos nagrinėjimo teismo posėdyje formos.

Teismo posėdžių skyrimas ir vieta.

Civilinės bylos nagrinėjimas teismo posėdyje žodinio proceso tvarka. Teismo posėdžio sudedamosios dalys. Parengiamoji teismo posėdžio dalis, jos tikslas. Dalyvaujančių byloje asmenų ir kitų proceso dalyvių neatvykimo į teismo posėdį teisinės pasekmės. Bylos nagrinėjimas iš esmės (įrodymų tyrimas). Baigiamosios kalbos ir replikos. Teismo sprendimo priėmimas ir paskelbimas.

Teismo posėdžio protokolas, jo reikšmė ir turinys. Pastabos dėl teismo posėdžio protokolo.

Civilinės bylos nagrinėjimas teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka.

Teismo posėdžio pirmininkas, jo teisės ir pareigos. Vadovavimas procesui.

Bylos nagrinėjimo atidėjimas ir sustabdymas. Bylos nagrinėjimo atidėjimo samprata. Bylos sustabdymo samprata, rūšys, pagrindai, terminai ir teisinės pasekmės. Bylos nagrinėjimo atidėjimo ir bylos sustabdymo skirtumai. Pertrauka.

Bylos užbaigimas nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės. Pareiškimo palikimo nenagrinėto samprata, esmė, pagrindai ir teisinės pasekmės. Bylos nutraukimo samprata, esmė, pagrindai ir teisinės pasekmės.

55 tema. Pirmosios instancijos teismo sprendimai, nutartys ir rezoliucijos

Pirmosios instancijos teismo priimamų procesinių dokumentų rūšys.

Teismo sprendimo samprata, reikšmė ir esminiai bruožai. Teismo sprendimo skirtumas nuo teismo nutarties. Teismo sprendimo priėmimo tvarka. Sprendimo priėmimo ir paskelbimo atidėjimas. Teismo sprendimo forma ir turinys. Reikalavimai, kuriuos turi atitikti teismo sprendimas. Pirmosios instancijos teismo sprendimų rūšys. Galutinis teismo sprendimas ir dalinis teismo sprendimas. Preliminarus teismo sprendimas.

Teismo sprendimas už akių: reikšmė, priėmimo sąlygos ir tvarka, turinys, teismo sprendimo už akių peržiūrėjimo tvarka.

Teismo sprendimo įsiteisėjimas. Teismo sprendimo įsiteisėjimo teisinės pasekmės.

Teismo sprendimo trūkumų ištaisymas. Papildomas teismo sprendimas. Teismo sprendimo išaiškinimas. Apsirikimų rašant teismo sprendimą ir aiškių aritmetinių klaidų jame ištaisymas.

Teismo sprendimo nukreipimas vykdyti. Teismo sprendimų ir nutarčių skubus vykdymas: rūšys ir pagrindai. Teismo sprendimo įvykdymo atidėjimas, išdėstymas ir vykdymo tvarkos pakeitimas.

Pirmosios instancijos teismo nutartys: nutarčių rūšys, priėmimo tvarka ir turinys. Pirmosios instancijos teismo nutarčių įsiteisėjimas. Teismo atskirosios nutartys. Teismo rezoliucija.

56 tema. Neįsiteisėjusių teismo sprendimų ir nutarčių apskundimas (apeliacinis procesas)

Teismo sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo kontrolės reikšmė ir formos.

Apeliacijos samprata, reikšmė ir rūšys.

Teisė apskusti teismo sprendimą (nutartį) apeliacine tvarka. Apeliacijos objektas. Apeliacijos ribojimai. Apeliacijos subjektai.

Apeliacinio skundo turinys. Apeliacinio skundo padavimo terminas ir tvarka.

Apeliacinio skundo priėmimo tvarka. Teismo veiksmai, gavus apeliacinį skundą. Apeliacinio skundo trūkumų šalinimas.

Apeliacinio skundo atsisakymas.

Prisidėjimas prie apeliacinio skundo.

Atsiliepiamas į apeliacinį skundą.

Draudimas apeliaciniame skunde kelti naujus reikalavimus. Naujų įrodymų pateikimo apeliacinės instancijos teisme ribojimas.

Apeliacinio skundo nagrinėjimas apeliacinės instancijos teisme: pasirengimas bylos nagrinėjimui, bylos nagrinėjimo formos ir tvarka. Žodiškumo principo ribojimas apeliacinės instancijos teisme. Apeliacinio skundo nagrinėjimo ribos. Draudimas priimti blogesnę apeliacinei sprendimą.

Apeliacinės instancijos teismo teisės. Pirmosios instancijos teismo sprendimo panaikinimo ar pakeitimo pagrindai. Absoliutūs pirmosios instancijos teismo sprendimo negaliojimo pagrindai. Teismo sprendimo panaikinimas ir bylos perdavimas nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui.

Apeliacinės instancijos teismo sprendimai ir nutartys: priėmimo ir paskelbimo tvarka bei turinys.

Pirmosios instancijos teismo nutarčių apskundimas. Atskirųjų skundų nagrinėjimo procesiniai ypatumai.

57 tema. Įsiteisėjusių sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimas kasacine tvarka

Įsiteisėjusių teismo sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimo formos.

Teismo sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimo kasacine tvarka esmė ir reikšmė. Kasacijos rūšys. Kasacijos skirtumai nuo apeliacijos.

Teisė apskusti teismo sprendimą (nutartį) kasacine tvarka. Kasacijos objektas. Kasacijos ribojimai. Kasacijos subjektai.

Įsiteisėjusių teismo sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindai.

Kasacinio skundo turinys. Kasacinio skundo padavimo terminas ir tvarka.

Kasacinio skundo priėmimo tvarka. Kasacinio skundo atsisakymas.

Prisidėjimas prie kasacinio skundo. Atsiliepiamas į kasacinį skundą.

Atstovavimas kasaciniame teisme.

Kasacinio skundo nagrinėjimas kasaciniame teisme: pasirengimas bylos nagrinėjimui, bylos nagrinėjimo formos ir tvarka. Bylos nagrinėjimo kasacinio teismo posėdyje formos. Kasacinio proceso dalyvių teisės teismo posėdžio metu.

Bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribos. Draudimas priimti kasatoriaus atžvilgiu blogesnį sprendimą.

Bylos nagrinėjimas kasacine tvarka išplėstinėje teisėjų kolegijoje ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus plenarinėje sesijoje.

Kasacinio teismo teisės. Teismo sprendimo panaikinimas kasacine tvarka ir bylos perdavimas nagrinėti iš naujo pirmosios ar apeliacinės instancijos teismui.

Nutarties priėmimo ir paskelbimo kasaciniame teisme tvarka.

Kasacinio teismo nutarties turinys, teisinė galia ir reikšmė.

58 tema. Procesu atnaujinimas

Procesu atnaujinimo samprata, reikšmė ir pagrindai.

Prašymų dėl proceso atnaujinimo turinys, jų pateikimo terminai ir tvarka.

Prašymų dėl proceso atnaujinimo nagrinėjimas.

Teismo, nagrinėjančio prašymą dėl proceso atnaujinimo, teisės.

59 tema. Atskirų kategorijų bylų nagrinėjimo ypatumai. Sumarinis procesas

Bylų, kylančių iš darbo teisinių santykių, nagrinėjimo ypatumai.

Bylų dėl daikto valdymo pažeidimų nagrinėjimo ypatumai.

Bankroto ir restruktūrizavimo bylų nagrinėjimo ypatumai.

Dokumentinis procesas: bylų nagrinėjimo šia procedūra sąlygos, ieškinio turinys ir pareiškimo tvarka, bylų nagrinėjimo dokumentiniame procese tvarka, preliminarus sprendimo priėmimas ir jo turinys, atsakovo prieštaravimai ir bylos nagrinėjimo, priėmus prieštaravimus, tvarka.

Bylų dėl teismo įsakymo išdavimo nagrinėjimo tvarka: būtinos sąlygos bylą nagrinėti šia procedūra, kreditoriaus pareiškimo forma ir turinys, pareiškimo priėmimo tvarka, teismo įsakymo išdavimas ir jo turinys, pranešimas skolininkui apie teismo įsakymo išdavimą, skolininko prieštaravimų pareiškimo teisinės pasekmės.

Ginčų dėl nedidelių sumų priteisimo nagrinėjimo ypatumai.

60 tema. Civilinių bylų nagrinėjimas ypatingosios teisenos tvarka

Ypatingosios teisenos esmė ir reikšmė. Bylų priskyrimo nagrinėti ypatingosios teisenos tvarka kriterijai.

Pagrindiniai bylų nagrinėjimo ypatingosios teisenos tvarka principai ir procesiniai ypatumai. Ieškinio (ginčo) teisenos ir ypatingosios teisenos skirtumai.

Ypatingosios teisenos tvarka nagrinėjamos bylos. Atskirų šios teisenos bylų kategorijų nagrinėjimo procesiniai ypatumai.

Turinčių juridinę reikšmę faktų nustatymas.

Bylos dėl antstolių ir notarų veiksmų.

Bylų dėl civilinės būklės aktų įrašų atkūrimo, pakeitimo, papildymo, ištaisymo ar anuliavimo nagrinėjimas.

Bylos dėl teisių pagal prarastus pareikštinius vertybinius dokumentus atkūrimo (šaukiamoji teiseną).

Bylų dėl daiktinių teisių nagrinėjimas ypatingosios teisenos tvarka.

Bylų dėl hipotekos (kilnojamojo daikto įkeitimo) nagrinėjimas.

Bylos dėl prarastos teismo ar vykdomosios bylos atkūrimo.

Bylos dėl praleisto įstatymų nustatyto termino atnaujinimo.

61 tema. Vykdyto procesas

Vykdyto procesas – savarankiška civilinio proceso stadija.

Vykdytini teismų ir kitų institucijų išduoti dokumentai.

Vykdomieji dokumentai – vykdyto veiksmų atlikimo pagrindas. Vykdomųjų dokumentų rūšys ir jų teisinė reikšmė.

Vykdyto proceso dalyviai. Šalys vykdyto procese, jų procesinės teisės ir pareigos. Taikos sutartis ir teisių perėmimas vykdyto procese.

Bendrosios vykdyto veiksmų atlikimo taisyklės. Vykdyto vieta, laikas, terminai ir vykdyto išlaidos. Antstolio procesinės veiklos kontrolė. Teismo ir antstolio vykdyto procese priimami procesiniai dokumentai ir jų įteikimas. Atstovavimas vykdyto procese.

Priverstinio vykdyto priemonės.

Vykdyto veiksmų sustabdymas ir atidėjimas. Vykdomųjų dokumentų gražinimas išieškotojui, vykdomosios bylos nutraukimas.

Vykdomųjų raštų išdavimo tvarka. Vykdomųjų dokumentų pateikimo ir priėmimo vykdyti tvarka. Raginimas įvykdyti sprendimą.

Išieškojimo iš skolininko turto bendrosios taisyklės. Turto areštas. Areštuoto turto įkainojimas, realizavimo būdai ir tvarka. Varžytynės ir jų pravedimo tvarka.

Išieškotų sumų paskirstymo tarp išieškotojų ir išmokėjimo išieškotojams tvarka. Reikalavimų patenkinimo eilė.

Nepiniginio pobūdžio teismo sprendimų vykdyto ypatumai.

Užsienio teismų sprendimų vykdyto ypatumai.

Išieškotojo, skolininko ir kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų gynimas vykdyto procese.

Sprendimų įvykdyto atgręžimas.

62 tema. Tarptautinio civilinio proceso pagrindai

Tarptautinio civilinio proceso samprata.

Civilinė byla, turinti užsienio (tarptautinį) elementą. Taikytinos teisės klausimai. Užsienio valstybių teisės taikymas.

Užsienio piliečių ir juridinių asmenų civilinės procesinės teisės ir pareigos. Asmenų be pilietybės civilinės procesinės teisės ir pareigos.

Teisingumo problema tarptautiniame civiliniame procese. Bylų su tarptautiniu elementu teisingumas Lietuvos teismams ginčo ir ypatingosios teisenos bylose. Sutartinio teisingumo ypatumai tarptautiniame civiliniame procese.

Imunitetai. Ieškiniai užsienio valstybėms.

Laikinių apsaugos priemonių taikymas užsienio valstybėse.

Šaukimų ir pranešimų užsienio valstybėse įteikimas.

Įrodymų rinkimas užsienio valstybėse.

Informacijos apie užsienio teisę gavimas ir teisinė pagalba tarptautiniame civiliniame procese. Užsienio teismų pavedimai.

Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir vykdytas Lietuvoje.

CIVILINIO PROCESO TEISĖS STUDIJOMS REKOMENDUOJAMOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

I. Norminiai aktai

Lietuvos Respublikos Konstitucija.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas, patvirtintas 2002 m. vasario 28 d. įstatymu Nr.IX-743 // Valstybės žinios, 2002, Nr.36-1340.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas Nr.IX-743 // Valstybės žinios, 2002, Nr.36-1340.

Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, patvirtintas 2000 m. liepos 18 d. įstatymu Nr.VIII-1864 // Valstybės žinios, 2000, Nr.74-2262.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas // Valstybės žinios, 2000, Nr.74-2262.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas // Valstybės žinios, 2000, Nr.85-2566.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymas // Valstybės žinios, 1993, Nr.6-120.

Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 2002 m. sausio 24 d. įstatymo Nr.IX-732 redakcija // Valstybės žinios, 2002, Nr.17-649.

Lietuvos Respublikos teismų įstatymo pakeitimo įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas (Žin., 2002, Nr.31-1131).

Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymas // Valstybės žinios, 2003, Nr.42-1919.

Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymas // Valstybės žinios, 2004. Nr.50-1632.

Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas // Valstybės žinios, 2000. Nr. 30-827.

Lietuvos Respublikos teismo ekspertizės įstatymas // Valstybės žinios, 2002, 112-4969.

Lietuvos Respublikos teismo antstolių įstatymo įgyvendinimo įstatymas // Valstybės žinios, 2000, Nr.92-2847.

Lietuvos Respublikos antstolių įstatymas, patvirtintas 2002 m. gegužės 9 d. įstatymu Nr.IX-876 // Valstybės žinios, 2002, Nr.53-2042.

Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas // Valstybės žinios, 2002, Nr.53-2043.

1954 m. Hagos konvencija dėl civilinio proceso // Valstybės žinios, 2002, Nr.97-4255.

1961 m. Hagos konvencija dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo // Valstybės žinios, 1997. Nr. 68.

1965 m. Hagos konvencija dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo užsienyje // Valstybės žinios, 2000. Nr. 44.

1968 m. Europos konvencija dėl informacijos apie užsienio teisę // Valstybės žinios, 1996. Nr. 16.

1970 m. Hagos konvencija dėl įrodymų civilinėse arba komercinėse bylose paėmimo užsienyje // Valstybės žinios, 2000. Nr. 44.

1977 m. Europos sutartis dėl teisinės pagalbos prašymų perdavimo // Valstybės žinios, 1996. Nr. 18.

1980 m. Hagos konvencija dėl tarptautinės teisės kreiptis į teismą // Valstybės žinios, 2000. Nr. 44.

1952 m. Tarptautinė konvencija dėl kai kurių taisyklių, susijusių su jūrų laivų areštu, suvienodinimo // Valstybės žinios, 2002. Nr. 45-1712.

Lietuvos dvišalės (daugiašalės) tarptautinės sutartys dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, komercinėse ir šeimos bylose su Lenkija, Estija ir Latvija, Baltarusija, Kazachstanu, Moldova, Rusija, Turkija, Ukraina, Uzbekistanu // Valstybės žinios, 1994, Nr. 14, 28, 43, 1995, Nr. 13, 19, 1996, Nr. 18, 91, 1997, Nr. 101, 1998, Nr. 51.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 22 d. nutarimas Nr. 69 „Dėl advokato ir advokato padėjėjo, teikiančių valstybinę teisinę pagalbą, darbo apmokėjimo dydžių ir tvarkos patvirtinimo bei sutikimo vykdyti viešąjį pirkimą iš vienintelio šaltinio“ // Valstybės žinios, 2001. Nr. 8 – 231.

Advokatų profesinės etikos kodeksas// [http://www.advoco.lt/docs/norminiai/Etikos Kodeksas.doc](http://www.advoco.lt/docs/norminiai/Etikos_Kodeksas.doc).

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 432 „Dėl sprendimų vykdymo instrukcijos patvirtinimo“ // Valstybės žinios, 2003, Nr. 3-82.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 362 „Dėl civilinėse bylose dėl teismo įsakymo išdavimo naudojamų procesinių dokumentų formų patvirtinimo“ // Valstybės žinios, 2002, Nr. 125-5689.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. gruodžio 6 d. įsakymas Nr. 344 „Dėl išlaidų, susijusių su civilinės bylos nagrinėjimu, dydžių ir jų išmokėjimo tvarkos patvirtinimo“ // Valstybės žinios, 2002, Nr. 117-5274.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. gruodžio 6 d. įsakymas Nr. 343/388 „Dėl išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu civilinėje byloje, dydžių ir jų apmokėjimo tvarkos patvirtinimo“ // Valstybės žinios, 2002, Nr. 117-5272.

„Rekomendacijos dėl užmokesčio už teikiamą teisinę pagalbą dydžio ir apskaičiavimo tvarkos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 1999 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 315 // Valstybės žinios, 1999, Nr. 98-2834.

1968 m. Briuselio ir 1988 m. Lugano konvencijos dėl užsienio teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo bei vykdymo// <http://europa.eu.int/eur-lex> (ES teisės aktų paieška visomis oficialiomis ES kalbomis – anglų, vokiečių, prancūzų, italų, ispanų ir kt.).

Europos Tarybos 2000 m. gruodžio 22 d. Reglamentas Nr. 44/2001 „Dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų pripažinimo bei vykdymo civilinėse ir komercinėse“// <http://europa.eu.int/eur-lex>.

Europos Tarybos Ministrų komiteto rezoliucijos ir rekomendacijos civilinio proceso klausimais// http://www.coe.int/t/E/Committee_of_Ministers/Home/Documents. Taip pat The Rule of Law and Justice. Achievements of the Council of Europe. DIR/DOC (97) 8. Council of Europe.

II. Specialioji literatūra

Laužikas E., Mikelėnas V., Nekrošius V. Civilinio proceso teisė. I dalis. - Vilnius: Justitia, 2003.

Laužikas E., Mikelėnas V., Nekrošius V. Civilinio proceso teisė. II dalis. - Vilnius: Justitia, 2005.

Valančius V., Mikelėnas V., Nekrošius V. ir kt. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso komentaras. I dalis. - Vilnius: Justitia, 2004.

Valančius V., Mikelėnas V., Nekrošius V. ir kt. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso komentaras. II ir III dalys. - Vilnius: Justitia, 2005.

Mikelėnienė D., Mikelėnas V. Teismo procesas: teisės aiškinimo ir taikymo aspektai. - Vilnius: Justitia, 1999.

Vaišvila A. Teisės teorija. - Vilnius, 2000.

Nekrošius V. Civilinis procesas: koncentruotumo principas ir jo įgyvendinimo galimybės. - Vilnius: Justitia, 2002.

Mikelėnas V. Tarptautinės privatinės teisės įvadas. – Vilnius: Justitia, 2001.

Dominas G., Mikelėnas V. Tarptautinis komercinis arbitražas. – Vilnius: Justitia, 1995.

Vikut M.A., Zaicev I.M. Graždanskij process Rossiji. – Moskva: Jurist, 1999.

Šak X. Mieždunarodnoje graždanskoje procesualnoje pravo. - Moskva, 2001.

Nešatajeva T. N. Meždunarodnij graždanskij proces. – Moskva: Izdatelstvo „Delo“, 2001.

Boguslavskij M. M. Meždunarodnoje častnoje pravo. – Moskva: Jurist, 1998.

International Encyclopedia of Comparative Law.

Herzog P., Weser M. Civil procedure in France.

Andrews N. Principles of Civil procedure. - London, 1994.

Kay Kane M. Civil procedure in a Nutshell. 1991.

Jelisejev N.G. Graždanskoje processualnoje pravo zarubežnyh stran. – Moskva: Statut, 2000.

Teismų praktika

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimai ir sprendimai.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartys. Prieiga internete:

<http://www.lit.litlex.lt/Nutartys/cnut/2001/kat2001c/katerc.htm>

Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimai. Prieiga internete: <http://hudoc.echr.coe.int/hudoc>.

Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo praktika. Prieiga internete: www.lvat.lt

Teisės žurnalai

Jurisprudencija (LTU mokslo darbai); Justitia; Teisė (VU mokslo darbai); Teisės problemos.